

KS. ARTUR NIEMIRA ^{a, @}

 0000-0002-2879-7942

^a Teologiczne Towarzystwo Naukowe Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku, ul. Prymasa Stanisława Karnkowskiego 3, 87-800 Włocławek, PL

RADA KAPŁAŃSKA DIECEZJI WŁOCŁAWSKIEJ W LATACH 2003–2021

Słowa kluczowe: Kościół, diecezja, rada kapłańska, jubileusz diecezji, diecezja włocławska, administracja diecezją, duszpasterstwo.

Streszczenie: Jubileusz 900-lecia diecezji włocławskiej stanowi okazję, by przyrzeć się działalności struktury kolegialnej, jaką jest Rada Kapłańska, funkcjonująca w najnowszej historii diecezji włocławskiej, a więc w latach 2003–2021. Kodeks prawa kanonicznego z 1983 roku definiuje Radę Kapłańską jako: „zespół kapłanów, będący jakby senatem biskupa i reprezentującym prezbiterium” (KPK 495 §1). Zadaniem tego gremium jest wspieranie biskupa i służenie mu radą w kierowaniu diecezją, zgodnie z przepisami prawa, w oparciu o własne statuty i wytyczne Konferencji Episkopatu. Celem tych działań ma stać się możliwie największe pomnożenie dobra pasterskiego powierzonej biskupowi części Ludu Bożego, czyli diecezji (KPK 495 §1, 496). W omawianym okresie Rada Kapłańska diecezji włocławskiej powołana została trzykrotnie na pięcioletnie kadencje: 2003–2008, 2008–2013, 2013–2018, przy czym funkcjonowanie ostatniej z nich zostało przedłużone do czasu zakończenia posługi biskupa diecezjalnego przez bp. Wiesława Meringa. Bogactwo tematów podjętych podczas wszystkich obrad Rady Kapłańskiej wszystkich kadencji przyniosło konkretne owoce w postaci zarządzeń Biskupa Włocławskiego. Rada Kapłańska diecezji włocławskiej trzech kadencji w latach 2003–2021 może poszczycić się wieloma owocami swej pracy, które w niniejszym artykule zostały zapre-

---

KS. DR ARTUR NIEMIRA (1972–). Kapłan (1997) diecezji włocławskiej; mgr (teologia, 1997, KUL, Lublin); dr nauk teologicznych (t. moralna, 2003, PUG, Rzym). Kanclerz (2005–) Kurii Diecezjalnej Włocławskiej. Autor artykułów z zakresu teologii moralnej, fundamentalnej i szczegółowej.

zentowane. Bogactwo tematów, omawianych problemów i wypracowanych postulatów, przedstawionych do akceptacji Biskupowi Włocławskiemu świadczy o dynamizmie tego gremium, wyczerpieniu na ważne dla diecezji kwestie i poczuciu odpowiedzialności za Kościół partykularny. Z drugiej strony, w tematyce obrad odbija się, jak w zwierciadle, oblicze diecezji – jej współczesna charakterystyka, kondycja duszpasterska i tożsamość. Rada Kapłańska wykonywała swoje obowiązki zgodnie z przepisami Kodeksu prawa kanonicznego i swymi Statutami, co z pewnością przyczyniło się do wypełniania przez Biskupa Diecezjalnego misji pasterskiej dla dobra Ludu Bożego.

Sobór Watykański II mówiąc o instytucjonalnym udziale prezbiterów w kierowaniu diecezją, zachęcił do powstania Rady Kapłańskiej, czyli senatu kapłanów reprezentującego ogół prezbiterów, którzy mogliby wspierać biskupa swymi radami w rządzeniu diecezją¹. Powstanie tego organu kolegialnego w celu niesienia pomocy biskupowi diecezjalnemu w wykonywaniu jego posługi i w troszczeniu się o potrzeby powierzonego mu Kościoła partykularnego, według nauczania Soboru znajduje swoje uzasadnienie teologiczne w prawdzie, że wszyscy kapłani wraz ze swoimi biskupami mają udział w jednym i tym samym kapłaństwie i posłudze Chrystusa, przez co są odpowiedzialni za dobro swojego Kościoła diecezjalnego².

Idąc za powyższymi stwierdzeniami Kodeks prawa kanonicznego z 1983 roku definiuje Radę Kapłańską jako: „zespół kapłanów, będący jakby senatem biskupa i reprezentującym prezbiterium”³. Zadaniem tego gremium jest wspieranie biskupa i służenie mu radą w kierowaniu diecezją, zgodnie z przepisami prawa, w oparciu o własne statuty i wytyczne Konferencji Episkopatu. Celem tych działań ma stać się możliwie największe pomnożenie dobra pasterskiego powierzonej biskupowi części Ludu Bożego, czyli diecezji⁴.

Przy okazji jubileuszu 900-lecia diecezji włocławskiej warto przywrócić się działalności tej struktury kolegialnej, jaką jest Rada Kapłańska, w najnowszej historii diecezji włocławskiej, a więc w latach 2003–2021.

---

¹ Sobór Watykański II, Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, Poznań 2002, n. 7.

² K. Rogala, *Rada kapłańska jako przejaw kolegialności w Kościele partykularnym na przykładzie diecezji włocławskiej*, *TiCz*, 44(2018), nr 4, s. 100.

³ KPK, kan. 495 §1.

⁴ Tamże; kan. 496.

Jest to okres rządów diecezją biskupa włocławskiego Wiesława Alojzego Meringa.

W omawianym okresie Rada Kapłańska diecezji włocławskiej powołana została trzykrotnie na pięcioletnie kadencje: 2003–2008, 2008–2013, 2013–2018, przy czym funkcjonowanie ostatniej z nich zostało przedłużone do czasu zakończenia posługi biskupa diecezjalnego przez bp. Wiesława Meringa.

Pierwsza z tych Rad powołana została dekretem Biskupa Włocławskiego z dniem 21 grudnia 2003 r.⁵ i liczyła 26 członków: 8 z urzędu, 13 z wyboru i 5 z nominacji Biskupa Włocławskiego.

Kolejna powołana została z dniem 22 grudnia 2008 r.⁶ i liczyła 30 członków: 9 z urzędu, 15 z wyboru i 6 z nominacji Biskupa Włocławskiego. Wybory do niej odbyły się według nowej ordynacji zatwierdzonej przez Biskupa Włocławskiego w dniu 9 listopada 2008 roku⁷. Tego samego dnia Ksiądz Biskup zatwierdził również nowe Statuty Rady⁸.

Ostatnia Rada za rządów bp. Wiesława Meringa powołana została z dniem 27 grudnia 2013 r.⁹ i również liczyła 30 członków: 9 z urzędu, 15 z wyboru i 6 z nominacji Biskupa Włocławskiego. I właśnie ta ostatnia Rada po upływie swojej pięcioletniej kadencji, w zmodyfikowanym składzie, jaki przetrwał do roku 2019, została na nowo powołana z dniem 8 stycznia 2019 r. na okres do końca posługi bp. Wiesława Meringa jako biskupa diecezjalnego włocławskiego¹⁰.

Skład Rady, zarówno co do liczby członków, jak i osób do jej grona należących, w ciągu każdego pięciolecia ulegał zmianie.

1. Wybory do Rady i skład Rady

W omawianym okresie pierwsze wybory do Rady Kapłańskiej odbyły się w dniu 18 grudnia 2003 r. i przebiegły zgodnie z ordynacją wyborczą i Statutami Rady Kapłańskiej, które przewidują, że przynajmniej połowa członków Rady ma pochodzić z wyboru. Elektorzy wybrali 13 księży:

---

⁵ *Sprawy personalne*, KDWi, 86(2003), nr 12, s. 734.

⁶ *Dekret powołujący Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej*, MDWi, 92(2009), nr 1, s. 99.

⁷ *Ordynacja wyborcza do Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej*, 9 XI 2008, MDWi, 91(2008) nr 12, s. 1119–1122.

⁸ *Statut Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej*, 9 XI 2008, MDWi, 91(2008), nr 12, s. 1115–1119.

⁹ *Dekret powołujący Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej*, MDWi, 97(2014), nr 1, s. 38–39.

¹⁰ *Dekret powołujący Radę Kapłańską*, MDWi, 102(2019), nr 2, s. 155–156.

5 z rejonu wrocławskiego (3 proboszczów i 2 wikariuszy), 5 z rejonu konińskiego (3 proboszczów i 2 wikariuszy) oraz 3 z rejonu sieradzkiego (2 proboszczów i 1 wikariusz)¹¹.

Jednak już na pierwszym zebraniu Rady nowej kadencji bp Wiesław Mering zarządził, by do Statutów Rady Kapłańskiej diecezji wrocławskiej wprowadzić dwie zmiany. Pierwsza dotyczyła osoby sekretarza Rady. Odtąd miał nim być każdorazowy kanclerz Kurii Diecezjalnej Wrocławskiej. Druga poprawka poszerzała maksymalną liczbę członków Rady z 26 do 30¹². Rada Kapłańska tej kadencji nie przekroczyła jednak nigdy liczby 27 członków.

Wybory do Rady Kapłańskiej drugiej kadencji odbyły się w dniu 14 listopada 2008 r. i przebiegły zgodnie z nową ordynacją wyborczą i nowymi Statutami Rady Kapłańskiej, które przewidują, że przynajmniej połowa członków tego gremium ma pochodzić z wyboru, a ich całkowita liczba nie powinna przekroczyć 30. Tym samym liczba członków Rady w stosunku do składu gremium w poprzedniej kadencji wzrosła o 4 księży. Elektorzy wybrali 15 księży: 7 z rejonu wrocławskiego (4 proboszczów i 3 wikariuszy), 5 z rejonu konińskiego (3 proboszczów i 2 wikariuszy) oraz 3 z rejonu sieradzkiego (2 proboszczów i 1 wikariusz)¹³. Okoliczności sprawiły jednak, że skład Rady w pewnym okresie wynosił 32 członków, a na dzień zakończenia kadencji liczyła ona 28 czynnych członków.

Nowa kadencja Rady, co było nowością, zainaugurowana została uroczystą Eucharystią pod przewodnictwem bp. Wiesława Meringa, sprawowaną w kościele seminaryjnym pw. św. Witalisa¹⁴.

Rada Kapłańska trzeciej kadencji wyłoniona została podczas wyborów, które odbyły się w dniu 22 listopada 2013 r. Także i tym razem liczyła 30 członków. Elektorzy wybrali 15 księży: 7 z rejonu wrocławskiego (4 proboszczów i 3 wikariuszy), 5 z rejonu konińskiego (3 proboszczów i 2 wikariuszy) oraz 3 z rejonu sieradzkiego (2 proboszczów i 1 wikariusz). Na dzień przedłużenia jej funkcjonowania w zmodyfikowanym składzie, w 2019 roku, zostało powołanych 29 członków.

---

¹¹ *Ordynacja wyborcza do Rady Kapłańskiej Diecezji Wrocławskiej*, 26 X 1992, KDWł, 75(1992), pkt. 1 i 3; *Statuty Rady Kapłańskiej Diecezji Wrocławskiej*, 8 IX 1998, pkt. IV.1.

¹² AKDWł, teczka: Rada Kapłańska, Komunikat z posiedzenia Rady Kapłańskiej w dniu 4 lutego 2004 r.

¹³ *Ordynacja wyborcza do Rady Kapłańskiej Diecezji Wrocławskiej*, 9 XI 2008, pkt. 1 i 3; *Statut Rady Kapłańskiej Diecezji Wrocławskiej*, 9 XI 2008, art. III.1; art. IV.2.

¹⁴ *Spotkanie Rady Kapłańskiej diecezji wrocławskiej*, MDWł, 92(2009), nr 5, s. 552–557.

Skład personalny Rady ulegał zmianie z dwóch przyczyn: utraty urzędów przez niektórych członków Rady i objęcia funkcji przez nowe osoby, które na mocy dekretu Biskupa Włocławskiego weszły w jej skład. Dotyczyło to sytuacji takich, jak: zmiana ekonoma diecezji, rektora seminarium czy kanclerza Kurii, a także powołania lub odwołania wikariuszy biskupich – wszyscy ci byli członkami z urzędu; wyjazdu do pracy za granicą, przejścia na emeryturę i zakończenia udziału w Radzie członków z wyboru; powołania nowych członków z nominacji biskupa w trakcie trwania kadencji Rady. Wreszcie zmiany w składzie Rady wynikały z powodu śmierci niektórych jej członków.

2. Tematyka obrad

Do wyłącznej kompetencji biskupa diecezjalnego należy zwoływanie posiedzeń Rady Kapłańskiej, przewodniczenie jej oraz wyznaczanie zakresu spraw i tematyki obrad¹⁵. Spotkania Rady Kapłańskiej zwoływane przez Biskupa Włocławskiego odbywały się dwa razy w roku: na wiosnę i jesienią¹⁶. Pierwsze zebranie nowo wybranego gremium odbyło się 4 lutego 2004 r., a ostatnie w pierwszej kadencji – 11 września 2008 r. W ciągu tego czasu odbyło się 10 zebrań. Miejscem obrad głównie był gmach kurii diecezjalnej we Włocławku. Dwukrotnie jednak obrady odbywały się w domu rekolekcyjnym w Żydowie.

Szczególną rangę miało wybranie ośrodka w Żydowie na miejsce spotkania Rady Kapłańskiej w dniu 17 września 2004 r. Zgodnie z dekretem Biskupa Włocławskiego tego dnia utworzony został „Dom Rekolekcyjny Diecezji Włocławskiej z siedzibą w tzw. pałacyku w Żydowie”¹⁷. Jego dyrektorem był mianowany każdorazowy dyrektor Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej, a ekonomem domu – dyrektor gospodarstwa rolnego w Żydowie. Przed rozpoczęciem obrad bp Wiesław Mering poświęcił nowo otwarty dom rekolekcyjny¹⁸.

Pierwsze zebranie nowo wybranego gremium drugiej kadencji odbyło się 21 kwietnia 2009 r., a ostatnie – 5 września 2013 r. W tym okresie odbyło się 7 zebrań, 3 zostały odwołane. Miejscem pierwszych obrad było Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku, ale głównie posiedzenia

---

¹⁵ KPK, kan. 500 §1.

¹⁶ *Statuty Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej*, 8 IX 1998, pkt. VIII.1.

¹⁷ *Inne*, KDWł, 87(2004), nr 9, s. 477.

¹⁸ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej, Żydowo*, 17 IX 2004, KDWł, 87(2004), nr 9, s. 479.

odbywały się bądź w gmachu Kurii Diecezjalnej Włocławskiej – 2 spotkania, bądź w domu rekolekcyjnym w Żydowie – 4 spotkania, co stało się pewną tradycją jesiennych zebrań.

Nieco inaczej było podczas trwania Rady Kapłańskiej trzeciej kadencji. Inauguracyjne posiedzenie odbyło się 16 września 2014 r. w Muzeum Diecezjalnym we Włocławku. Innymi miejscami były: seminarium duchowne – 2 spotkania, dom księży emerytów we Włocławku-Michelinie – 1 spotkanie oraz dwie jesienne sesje w Żydowie. W tej kadencji odbyło się tylko 6 zebrań. Ostatnie w tej kadencji, a zarazem ostatnie za posługi bp. Wiesława Meringa jako biskupa diecezjalnego, miało miejsce 12 kwietnia 2018 r. Niecodzienny charakter miało posiedzenie Rady w dniu 30 września 2016 r., gdyż jako jedyne połączone zostało z konferencją księży dziekanów i w całości poświęcone było refleksji po XXXI Światowych Dniach Młodzieży.

Rada Kapłańska po odnowieniu jej mandatu w 2019 roku nie zebrała się ani razu. Miało to związek z trwającą pandemią koronawirusa.

Tematykę obrad można podzielić na następujące kategorie: administracja diecezją, sprawy personalne, prawo pogrzebowe w diecezji włocławskiej, kwestie finansowe, duszpasterstwo.

2.1. Administracja diecezją

Wiele miejsca wśród tematów obrad zajęły sprawy związane z administracją diecezją. Członkowie Rady proszeni byli o wypowiedzenie się na temat korekty granic niektórych parafii. I tak pozytywnie rozpatrzono wnioski o korektę granic parafii Matki Bożej Fatimskiej w Turku (prośba o przyłączenie wsi Grabieniec)¹⁹, Kruszyn i Brześć Kuj. (odłączając z par. Kruszyn część wsi Pikutkowo i przyłączając do par. Brześć Kuj., a z par. Brześć Kuj. odłączając wieś Sokołowo i przyłączając do par. Kruszyn)²⁰, Kościelec Kolski i Podwyższenia Krzyża Świętego w Kole (granica między parafiami została obwodnica Koła do posesji Gozdów 72)²¹, odłączając osiedle Półwiosek z par. Wąsosze do par. Ślesin²²; pozytywnie zaopiniowała prośbę mieszkańców wsi Piaseczno o zmianę przynależno-

---

¹⁹ AKDWI, teczka: Rada Kapłańska, Komunikat z posiedzenia Rady Kapłańskiej w dniu 4 lutego 2004 r.

²⁰ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, Żydowo, 17 IX 2004, s. 481.

²¹ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, KDWI, 88(2005), nr 5, s. 285–286.

²² AKDWI, teczka: Rada Kapłańska, Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego dnia 5 maja 2006 r.

ści z parafii Wielgie do parafii Czarne²³, a także zmianę granic parafii Białotarsk i Kłotno oraz Czernikowo i Osiek n. Wisłą²⁴. Sześć lat później Rada ponownie zaopiniowała sprawę korekty granic pomiędzy parafią Wąsosze i Ślesin. Tym razem była to odpowiedź na prośbę mieszkańców osiedla Różopole (obecnie par. Wąsosze) o zmianę przynależności do parafii Ślesin²⁵.

Zaopiniowano sprawę ewentualnej korekty granic pomiędzy parafią Lubstów i Sompolno. Konieczność wynikała w związku ze zmianą, z przyczyn geodezyjnych, nazwy części wioski Bronisława na Biele i powstającym tam nowym osiedlem domów. Rada Kapłańska, po wysłuchaniu stron, opowiedziała się za potwierdzeniem dotychczasowych granicy między tymi parafiami²⁶. Natomiast odesłano do dalszych prac wniosek o korektę granicy między parafiami Raciążek i Ciechocinek²⁷.

Negatywnie zaopiniowano przyłączenie części wsi Tomaszewo z parafii Czarne do parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Lipnie²⁸, ul. Starowarckiej z parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski do parafii Wszystkich Świętych w Sieradzu²⁹, włączenie wsi Cisew i Osiedla Młodych do parafii Matki Bożej Fatimskiej w Turku³⁰, przyłączenie jednej rodziny z parafii Czarne do parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Lipnie³¹, jednej rodziny z parafii Stare Miasto do parafii Miłosierdzia Bożego w Koninie³².

Omówiano kwestię budowy nowych świątyń. Na posiedzeniu w dniu 17 września 2004 r. Rada pozytywnie zaopiniowała projekt utworzenia ośrodka duszpasterskiego i budowy nowego kościoła w Żychlinie³³. W dniu 15 września 2005 r. Rada opowiedziała się za wykupieniem gruntu pod

---

²³ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1079.

²⁴ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 101(2018), nr 5, s. 551.

²⁵ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 95(2012), nr 10, s. 951.

²⁶ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 94(2011), nr 4, s. 369.

²⁷ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 101(2018), nr 5, s. 551.

²⁸ AKDWł, teczka: Rada Kapłańska, Komunikat z posiedzenia Rady Kapłańskiej w dniu 4 lutego 2004 r.

²⁹ Tamże.

³⁰ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego 15 września 2005 r.*, KDWł, 88(2005), nr 9, s. 539.

³¹ AKDWł, teczka: Rada Kapłańska, Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego dnia 5 maja 2006 r.

³² Tamże.

³³ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, Żydowo, 17 IX 2004, s. 479–480.

nową kaplicę we wsi Zapusta na terenie parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Sieradzu, która miałyby stać się w przyszłości kościołem dla nowej parafii w Sieradzu³⁴. W tej sprawie 5 maja 2006 r. wypowiedział się bp Stanisław Gębicki, który przedstawił stanowisko kurialnej komisji ds. budownictwa sakralnego. Komisja, podczas wizyty w Sieradzu, dostrzegła potrzebę budowy nawet dwóch kaplic na terenie tej parafii³⁵. Podczas tych samych obrad po raz pierwszy poruszono temat utworzenia nowej parafii w Zduńskiej Woli. Przypomniano, że pomysł nie jest nowy i istniały pewne przymiarki do realizacji tego zadania w przeszłości³⁶. W dniu 12 września 2006 r. Rada wyraziła pozytywną opinię, co do budowy nowej świątyni³⁷, a 19 kwietnia 2007 r. członkowie Rady poinformowani zostali przez bp. Wiesława Meringa o zgodzie udzielonej proboszczowi parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Zduńskiej Woli na zakup gruntu pod nową świątynię w mieście³⁸. Dnia 9 kwietnia 2008 r. członkowie Rady otrzymali wiadomość o nabyciu w najbliższych dniach działki, na której powstanie nowy kościół³⁹.

W drugiej kadencji Rada uzyskała informację na temat budujących się kościołów i ewentualnej potrzeby tworzenia nowych parafii. Ks. Lesław Witczak, ekonom diecezji, przypomniał, że od lat siedemdziesiątych XX wieku w diecezji włocławskiej wybudowano 31 kościołów, nie licząc kaplic filialnych. Wyliczył, że w diecezji w roku 2009 w budowie było 12 kościołów, a oprócz tego były też świątynie w rozbudowie lub takie, które trzeba rozbudować. Wśród problemów pojawiła się sytuacja parafii Tomisławice, gdzie w związku z zajęciem terenu przez kopalnię, jawiła się konieczność rozebrania dotychczasowego kościoła. Powstała inicjatywa, by wybudować w to miejsce kaplicę filialną w Kryszkowicach, która należeć będzie do parafii Sadlno. Ksiądz Ekonom stwierdził, że na obecną chwilę nie istnieje potrzeba tworzenia nowych parafii. Przy okazji zasygnalizowano sprawę zmniejszających się liczebnie wiejskich parafii, co w przyszłości może przynieść nowe problemy w administrowaniu diecezją⁴⁰.

---

³⁴ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego 15 września 2005 r.*, s. 539.

³⁵ AKDWł,teczka: Rada Kapłańska, Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego dnia 5 maja 2006 r.

³⁶ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 89(2006), nr 6, s. 624.

³⁷ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 89(2006), nr 10, s. 931.

³⁸ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 90(2007), nr 5, s. 444.

³⁹ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 91(2008), nr 5, s. 463.

⁴⁰ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 92(2009), nr 10, s. 1042.

Temat budujących się kościołów i ewentualnej potrzeby tworzenia nowych parafii powrócił również w trzeciej kadencji Rady. Ekonom diecezji zaznaczył, że w latach 2003–2014 konsekrowanych zostało 7 kościołów parafialnych, 1 rektorski i 3 kaplice filialne. W budowie lub rozbudowie pozostawało w tamtym czasie 12 kościołów. Z planowanych zadań wymienił budowę kościoła w Powierciu oraz rozbudowę świątyni w Obrowie i Przemienienia Pańskiego w Aleksandrowie Kujawskim oraz budowę kościoła filialnego w Kryszkowicach. Przypomniał także o kilkudziesięciu świątyniach i wielu plebaniach, w których dokonano znaczących remontów. Wyraził opinię, że na obecną chwilę nie dostrzega się konieczności tworzenia nowych parafii⁴¹.

2.2. Sprawy personalne

Z kwestii administracyjnych celowe wydaje się wydzielenie spraw personalnych, jako że zagadnienia te, omawiane podczas obrad Rady Kapłańskiej, przyniosły owoce w postaci konkretnych regulacji w diecezji wrocławskiej.

Pierwszym problemem wyłaniającym się w sposób wyrazisty z tematyki obrad jest sytuacja kapłanów chorych. Już od pierwszego spotkania, pod wpływem wypadków losowych dotyczących niektórych księży, Rada zastanawiała się nad potrzebą i sposobem spieszenia z pomocą materialną chorym współbraciom. Wypadki czy długotrwała choroba stanowią wyzwanie dla solidarności kapłańskiej, zwłaszcza że koszty leczenia często znacznie przewyższają możliwości finansowe chorego⁴². Członkowie Rady uznali, że zarówno kapłani seniorzy jak i chorzy, otrzymują w diecezji wrocławskiej dobrą opiekę i godziwe warunki do życia. Rada przyjrzała się sytuacji domów dla księży emerytów, jak i warunkom opieki nad kapłanami chorymi podczas sesji w dniu 20 września 2007 r. Księża seniorzy na terenie diecezji zamieszkiwali wówczas w trzech domach (Wrocław-Michelin; Ciechocinek; Konin, ul. Wiśniowa) oraz przy parafiach. Część emerytów zamieszkiwała poza diecezją. Księża mieszkający poza domami dla seniorów otrzymywali wsparcie finansowe w wysokości 350 zł, wypłacane na koniec każdego kwartału. Dodatek dla zamieszkujących na plebaniach otrzymywał proboszcz. Na świadczenia dla emerytów

---

⁴¹ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1077.

⁴² AKDWł, teczka: Rada Kapłańska, Komunikat z posiedzenia Rady Kapłańskiej w dniu 4 lutego 2004 r.

składały się: fundusz emerytalny, emerytury księży i odsetki kapitałowe. Zamieszkujący w domach we Włocławku-Michelinie i Ciechocinku mogli liczyć na pełną opiekę i utrzymanie. Kuria, w miarę dysponowania intencjami mszalnymi, przekazywała je księżom za pośrednictwem dyrektora domu. Dokonano wielu inwestycji i remontów przy pomocy zebranych środków, a także z funduszy przekazanych przez *Renovabis*, zdobytych dzięki interwencji Biskupa Diecezjalnego⁴³.

Ściśle z powyższym argumentem związana była kwestia utworzenia „Funduszu Solidarnościowego”, co, jako propozycję do rozważenia, przedstawił Radzie bp Wiesław Mering na inauguracyjnym posiedzeniu tego gremium w dniu 4 lutego 2004 r. Początkowo Fundusz miał być zbudowany ze środków pochodzących z 10% pensji księży katechetów, odprowadzanych w myśl zarządzenia ówczesnego biskupa włocławskiego Bronisława Dembowskiego, na cele charytatywne parafii. Szybko jednak członkowie Rady zaproponowali, by udział w Funduszu w sprawiedliwym wymiarze mieli wszyscy czynni kapłani⁴⁴. Podczas obrad Rady w dniu 15 września 2005 r. przeważały głosy o pozytywnym odbiorze wśród księży projektu utworzenia Funduszu. Zaproponowano, by obowiązywała jedna stawka dla wszystkich płatników, by utworzona została komisja z księży wchodzących w skład Rady Kapłańskiej do przedstawiania biskupowi sytuacji i osób, którym należałoby pomóc; ostateczną decyzję o przeznaczeniu pieniędzy z funduszu będzie podejmował biskup.

Biskup Włocławski poddał pod głosowanie Rady propozycję utworzenia funduszu solidarnościowego, stawiając następujące pytania: „czy jesteśmy za tym, by każdy ksiądz wpłacał kwotę w wysokości 10 zł miesięcznie na cele funduszu solidarnościowego?” oraz „czy jesteśmy za tym, by był to oddzielny fundusz?”. Rada na oba postawione pytania wydała niemalże jednogłośnie pozytywne *votum*⁴⁵.

W nurt przedstawionej tematyki obrad Rady omawianej kadencji wpisał się problem obniżenia wieku emerytalnego księży w diecezji włocławskiej. Podjął go bp Wiesław Mering podczas obrad w dniu 10 maja 2005 r. Ksiądz Biskup postawił zebrany pytanie, czy w obecnej sytuacji personalnej diecezji nie wydaje się słuszne stopniowe obniżanie

---

⁴³ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 90(2007), nr 10, s. 879–880.

⁴⁴ AKDWł,teczka: Rada Kapłańska, Komunikat z posiedzenia Rady Kapłańskiej w dniu 4 lutego 2004 r.

⁴⁵ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego 15 września 2005 r.*, s. 538.

wieku emerytalnego księży pracujących w duszpasterstwie? Podobne praktyki istnieją w niektórych diecezjach. Wśród powodów, dla których takie rozwiązanie miałyby być przyjęte, Ksiądz Biskup wymienił różne podejście do pracy duszpasterskiej kapłanów zbliżających się do wieku emerytalnego, stan zdrowia i trudność w administrowaniu parafią, jaką w niektórych wypadkach można dostrzec. Docelowo wiekiem przechodzenia na emeryturę miałyby się stać wiek 70 lat. Bp Mering zaznaczył, że nierzadkie z pewnością będą sytuacje, w których proboszcz byłby proszony o kontynuowanie swej pracy także po upływie określonego wieku. W dyskusji przewijały się pytania o miejsce zamieszkania dla emerytów w sytuacji ich liczebnego wzrostu, osobistej dojrzałości kapłana do przejścia na emeryturę odpowiednio wcześniej, a także o aspekt prawny przeprowadzenia proponowanego projektu. W głosowaniu, na postawione pytanie: „Czy w najbliższym czasie słusznym wydaje się w opinii Rady zmierzanie do obniżenia wieku emerytalnego do 70 lat?” członkowie Rady opowiedzieli się za przyjęciem projektu (przy dwóch głosach przeciwnych)⁴⁶.

Niekiedy do omawianych spraw personalnych, którymi zajęła się Rada należały także kwestie trudnych przypadków, jakie zaistniały w diecezji. Wspomniane sytuacje rysują klimat, w jakim doszło podczas obrad w dniu 15 września 2005 r. do powołania zespołu Rady Kapłańskiej do spraw personalnych w myśl kanonu 1742 KPK. Określa on postępowanie biskupa przy usuwaniu proboszcza. Kanon ten stwierdza, że jeśli istnieje przyczyna dla usunięcia proboszcza, biskup omawia sprawę z dwoma proboszczami wybranymi na stałe przez Radę Kapłańską. Do tej pory taki zespół w diecezji nie istniał, stąd też bp Mering zaproponował jego powstanie. Rada propozycję przyjęła⁴⁷. Pierwsze efekty pracy tej grupy przedstawione zostały już na następnym posiedzeniu, w dniu 5 maja 2006 roku⁴⁸.

Także podczas obrad Rady drugiej kadencji, w dniu 21 kwietnia 2010 r. doszło do powołania zespołu do spraw personalnych w myśl kanonu 1742 KPK⁴⁹.

Przypomnieć należy inne ważne stwierdzenia, jakie padły podczas obrad w dniu 11 września 2009 r. Biskup Włocławski poinformował, że

---

⁴⁶ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, KDWł, 88(2005), nr 5, s. 284–285.

⁴⁷ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego 15 września 2005 r.*, s. 539.

⁴⁸ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 89(2006), nr 6, s. 624.

⁴⁹ *Dekret ustanawiający zespół o którym mowa w kan. 1742 §1 KPK*, MDWł, 93(2010), nr 5, s. 479.

obowiązywać odąd będzie zasada nieprzedłużania pracy w parafii powyżej 75 roku życia. Wyjątkowe jedynie sytuacje mogą stanowić odstępstwo od tej reguły. Nadal miał obowiązywać wymóg składania pisemnej gotowości do przejścia na emeryturę, określony w piśmie Biskupa Włocławskiego z dn. 16 stycznia 2006 roku⁵⁰.

Z powyższymi zagadnieniami związany jest temat podjęty podczas obrad Rady trzeciej kadencji w dniu 3 września 2015 r., zatytułowany: „Troska diecezji o księży emerytów”. Zreferował go ks. Lech Król, wieloletni dyrektor domu Dobrego Pasterza we Włocławku-Michelinie, który przypomniał, że każdy ksiądz diecezji ma prawo do zamieszkania i opieki w domu emerytów. Podkreślił, że mieszkający prezbiterzy zawsze traktowali i traktują to miejsce jako dom kapłański, jako swój własny dom. Wypowiedź poparł niektórymi faktami z życia tej wspólnoty. Wśród kapłanów odczuwa się troskę o dom, o współmieszkańców, księży na ogół wzajemnie sobie pomagają, spotykają się między sobą, modlą się z kapłanami chorymi, czytają lekturę, troszczą się też o stronę materialną. Zdrowi angażują się gorliwie w pracę duszpasterską z parafii przywożąc mniejsze lub większe dary podkreślają: to dla wspólnoty domowej. W domu przeżywa się uroczystości: imieniny, jubileusze, odwiedziny gości, kolegów, kapłanów, znajomych, byłych parafian. Są uroczystości domowe z udziałem księży biskupów oraz kapłanów pracujących w różnych instytucjach diecezjalnych. Jest zapewniona opieka duchowa, lekarska domowa i szpitalna. To są konkretne elementy wspólnototwórcze w tym domu. Żaden kapłan nie jest w nim zdany tylko na siebie. Zawsze może liczyć na wieloraką pomoc, jakiej zapewne nie znajdzie w swojej rodzinie.

Księża hospitalizowani są odwiedzani w szpitalu każdego dnia, także przez współmieszkańców. W stanach poważnych nawet trzy razy dziennie. Nikt nie jest tam skazany na łaskę czy niełaskę innych, a dyrektor jest zawsze w bezpośrednim kontakcie z lekarzami i służbą medyczną. Prelegent przytoczył też odczucia niektórych świeckich ze szpitala włocławskiego, którzy obserwując zainteresowanie chorym księdzem, jakby z pewną dozą zazdrości wyrażali je takimi słowami: „jak wy się wzajemnie o siebie troszczycie i sobie pomagacie”. Jeden z chorych kiedyś powiedział: „chciałbym mieć taką rodzinę i takie życzliwe osoby przy sobie”.

Na koniec ks. Król podkreślił, że każdy z pracujących kapłanów musi się przygotowywać do godnego przejścia na emeryturę i do jej ewange-

---

⁵⁰ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 92(2009), nr 10, s. 1042–1043.

licznego przeżywania. Tutaj zwrócił uwagę na potrzebę stałej formacji duchowej. Każdy zaś prezbiter-senior jest do końca kapłanem i jest nadal potrzebny Kościołowi⁵¹.

2.3. Prawo pogrzebowe w diecezji wrocławskiej

Z kwestii administracyjnych celowe wydaje się wydzielenie także prawa pogrzebowego w diecezji wrocławskiej, co przyniosło owoc w postaci konkretnych regulacji prawnych.

Tematem Rada zajęła się w dniu 11 marca 2011 r., gdy ks. kanclerz Artur Niemira przedstawił projekty dwóch dokumentów dotyczących regulacji prawa pogrzebowego w diecezji wrocławskiej: *Instrukcji w sprawie pogrzebu* i *Regulaminu cmentarzy rzymskokatolickich w diecezji wrocławskiej*.

Instrukcja składa się z 10 punktów podejmujących następujące zagadnienia: postępowanie kapłana na wiadomość o śmierci, miejsce nabożeństwa pogrzebowego, komu należy udzielić lub odmówić pogrzebu katolickiego lub ograniczyć jego formę, opłaty cmentarne, ponowne użycie grobu, księgi cmentarne i księga zmarłych, kremacja i ekshumacja zwłok.

Instrukcja zaznacza, że pogrzeb jest aktem kultu religijnego (Msza św., posługa duchownego do momentu zasypania trumny), z czego wynika, że Kościół nie świadczy usług. Środki finansowe składane w związku z wykonywaniem posługi religijnej są ofiarami związanymi z czynnościami religijnymi. Uwypuklony został także fakt, że jest zgodne z prawem wprowadzenie opłat za korzystanie z infrastruktury cmentarza, pod warunkiem, że takie opłaty będą przewidziane w regulaminie cmentarza.

Projekt *Regulaminu cmentarzy rzymskokatolickich w diecezji wrocławskiej* składa się z 4 rozdziałów: przepisy ogólne, postanowienia porządkowe, zasady dysponowania grobem i ponoszenia opłat oraz zasady wykonywania prac i usług przez podmioty niezależne od Administratora. Ostateczną sugestią Rady Kapłańskiej było odstąpienie od pomysłu ujednoliconego cennika dla całej diecezji⁵².

2.4. Kwestie finansowe

Sprawy finansowe, oprócz omawianego już Funduszu Solidarnościowego i kondycji finansowej księży emerytów, można sprowadzić do następujących tematów, którymi zajęła się Rada Kapłańska pierwszej kadencji.

---

⁵¹ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 99(2016), nr 10, s. 990–993.

⁵² *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 94(2011), nr 4, s. 369–370.

Przypomnieniem zasad dotyczących mszy św. binowanych oraz mszy św. zbiorowych Rada zajęła się w dniu 17 września 2004 r. Poproszony o opracowanie zagadnienia ks. oficjał Janusz Gręźlikowski przypomniał normy prawne obowiązujące w tej dziedzinie. Generalnie kapłan może odprawić tylko jedną mszę św. dziennie, chyba że prawo pozwala mu na binowanie lub trynowanie. Wolno mu zatrzymywać dla siebie tylko jedną ofiarę, a pozostałe powinien przekazywać do kurii diecezjalnej. Natomiast tzw. msze św. zbiorowe powinny być wyjątkiem w praktyce duszpasterskiej. Msza zbiorowa nie może oznaczać łączenia intencji indywidualnych i stypendiów za nie przy okazji jednej mszy⁵³.

Posiedzenie w dniu 19 kwietnia 2007 r. w całości poświęcone było sprawom finansowym w diecezji włocławskiej⁵⁴. Dyskusja nad finansami diecezji, wysłuchanie opinii członków Rady na temat systemu fiskalnego w diecezji oraz analiza przedstawionych na piśmie stanowisk wybranych członków Rady posłużyła Księdzu Biskupowi do sformułowania następujących wniosków:

- a) najsprawiedliwszym usprawnieniem systemu finansowego diecezji wydaje się przejście na ryczałt;
- b) członkowie Rady w większości poparli ideę jakiejś formy odpłatności za mieszkanie księży pracujących we Włocławku, a mieszkających w seminarium lub innych służbowych mieszkaniach;
  - należy ostatecznie ustalić warunki utrzymania wikariuszy w parafiach. Trzeba jasno określić finansowe zobowiązania wikariuszy oraz to, do czego są uprawnieni pracując w parafii;
  - Ksiądz Biskup przychylił się do propozycji zwolnienia małych parafii (do 600 osób) z obciążeń wobec diecezji. Nie oznacza to natomiast zwolnienia z innych świadczeń (np. zbiórek dla ofiar katastrof, na cele misyjne, z regulowania opłat za gazety itp.);
  - urealnienie liczby wiernych w parafiach musi iść w parze z urealnieniem liczby wikariuszy, od podawanej wielkości parafii zależeć będzie liczba pracujących w niej wikariuszy;
  - Ksiądz Biskup zgodził się na wprowadzenie ulgi dla parafii wywiązujących się ze świadczeń na rzecz diecezji za cały rok z góry. Ulga ta miałaby być proporcjonalna do oprocentowania depozytów w ban-

---

⁵³ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, Żydowo, 17 IX 2004, s. 482–483; zob. J. Gręźlikowski, *Ofiary mszalne (binacje, trynacje i msze zbiorowe. Przedłożenie podczas posiedzenia Rady Kapłańskiej*, 17 IX 2004, KDWi, 87(2004), nr 9, s. 483–485.

⁵⁴ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 90(2007), nr 5, s. 444–447.

kach. Jednocześnie obowiązywać będzie 1% (jednoprocentowy) odsetek kwartalnie dla niewywiązujących się terminowo z opłat⁵⁵.

W nawiązaniu do jednego z wypracowanych wniosków, na spotkaniu w dniu 11 września 2008 r. Rada przedyskutowała kwestię uposażenia księży wikariuszy w diecezji i określenia ich finansowych zobowiązań wobec diecezji i parafii. Obradujący zastanawiali się, czy istnieje potrzeba zebrania wszystkich obowiązujących dotąd zarządzeń w jedno rozporządzenie z uwzględnieniem tych obszarów, które dotychczas nie zostały objęte stosowną regulacją. W dyskusji przeważała opinia o zachowaniu tradycji dochodów księży wikariuszy i jasnym przedstawieniu świadczeń, do których są zobowiązani. Przyjrzano się także warunkom panującym w wikariatkach i problemowi stołowania w plebanii⁵⁶.

Sprawa zadłużeń w niektórych parafiach oraz trudnych problemów personalnych diecezji stała się jednym z tematów obrad Rady trzeciej kadencji w dniu 16 września 2014 r. Wymienione kwestie podjął bp Wiesław Mering. Przypomniął, że odkąd w 2003 r. rozpoczął posługę w diecezji włocławskiej, znacząco poprawiło się wywiązywanie się z zobowiązań finansowych wobec instytucji diecezjalnych. Ksiądz Biskup podkreślił jednocześnie duże osiągnięcia w kwestiach materialnych, mając na uwadze ogrom prac przeprowadzonych w diecezji, jak choćby remont domu biskupiego, seminarium czy rozbudowę Muzeum Diecezjalnego. Wobec zebranych Biskup Włocławski postawił kilka trudnych pytań związanych z bolesnymi sytuacjami personalnymi w diecezji. Zaznaczył, że właśnie kwestie personalne i materialne to dwa obszary dostarczające najtrudniejszych problemów w posłudze biskupa⁵⁷.

2.5. Duszpasterstwo

Każde pięciolecie pracy Rady Kapłańskiej nacechowane było różnorodnością tematów duszpasterskich podejmowanych w czasie obrad.

2.5.1. Rada Kapłańska kadencji 2003–2008

Na spotkaniu w dniu 17 września 2004 r. zajęto się kwestią czasopisma teologicznego „Ateneum Kapłańskie”. Troskę budziła niska prenumerata periodyku wśród kapłanów diecezji włocławskiej. Rada zwróciła

---

⁵⁵ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 90(2007), nr 10, s. 877–878.

⁵⁶ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 91(2008), nr 10, s. 901–902.

⁵⁷ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1076–1077.

się do Księdza Biskupa z prośbą o wystosowanie apelu do prezbiterów o prenumerowanie „Ateneum Kapłańskiego”⁵⁸. Rok później raz jeszcze zaproszony na obrady redaktor naczelny, dnia 15 września 2005 r. przedstawił sytuację jednego ze starszych czasopism teologicznych w Polsce. Na 1800 egzemplarzy czasopismo nabywa 1300 prenumeratorów, w tym zaledwie 75 z diecezji. Zwrócił się z prośbą, by każda parafia diecezji wsparła pismo prenumeratą. Pozwoliłoby to uniknąć problemu dofinansowania go ze środków diecezjalnych⁵⁹.

Inną kwestią związaną z czytelnictwem i duszpasterskim oddziaływaniem stało się rozwiązanie umowy pomiędzy diecezją a Tygodnikiem Katolickim „Niedziela”. W dniu 17 września 2004 r. redaktor „Ładu Bożego” przedstawił Radzie projekt rozpoczęcia współpracy z „Przewodnikiem Katolickim”. Odstąpienie od współpracy z „Niedzielą” podyktowane było przede wszystkim długim okresem koniecznym dla przygotowania numeru gazety, co sprawiało, że wiadomości traciły na swej aktualności, mało atrakcyjny format i szata graficzna, brak możliwości zwrotów nierozprowadzonych numerów i duży spadek prenumeraty w diecezji. W wyniku głosowania Rada ostrożnie (stosunek głosów 12/11) poparła projekt podjęcia współpracy z „Przewodnikiem Katolickim”⁶⁰.

Jednym z ważniejszych problemów natury duszpasterskiej stał się temat wieku dzieci pierwszokomunijnych w diecezji wrocławskiej. Rada dyskutowała nad tym problemem w dniu 5 maja 2006 r. W dyskusji zaakcentowano religijne zaniechanie rodzin nieprzygotowanych do towarzyszenia dziecku. Między innymi dlatego wielu proboszczów skłaniało się za przystępowaniem dzieci do I Komunii Świętej w klasie trzeciej szkoły podstawowej. Dyrektor Wydziału Katechetycznego Kurii zaznaczył, że program ogólnopolski, zatwierdzony przez KEP, mówi o przygotowaniu dziecka w drugiej a nie trzeciej klasie szkoły podstawowej. Jego zdaniem podkreślić należy konieczność formacji dziecka po I Komunii Świętej oraz trzeba położyć akcent na większą współpracę z rodzicami. W klasie trzeciej dzieci są już bardziej samodzielne, więc rodzice nie towarzyszą im, a tym samym nie uczestniczą w przygotowaniach w kościele. Stwierdzono więc, że przesunięcie wieku dzieci może sprawić, że straci się ich rodziców⁶¹.

---

⁵⁸ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, Żydowo, 17 IX 2004, s. 480.

⁵⁹ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego 15 września 2005 r.*, s. 540.

⁶⁰ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, Żydowo, 17 IX 2004, s. 481.

⁶¹ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 89(2006), nr 6, s. 625–626.

Kolejnym ważnym tematem duszpasterskim stała się sprawa duszpasterstwa powołaniowego w diecezji. Podczas obrad w dniu 9 kwietnia 2008 r. wprowadzenia do dyskusji dokonał ks. kanclerz Artur Niemira, który w oparciu o dokumenty Kościoła na ten temat, zwrócił uwagę na środki duszpasterstwa powołaniowego. Wśród nich wymienił należy modlitwę, zwłaszcza tę wspólnotową (szczególnie do niej zobowiązane są te parafie, gdzie od lat brakuje powołań), liturgię (nieocenione jest tu piękne sprawowanie Mszy św. będące świadectwem miłości do Chrystusa i wierności Kościołowi), głoszenie słowa, kierownictwo duchowe i służbę miłości. Podkreślić należy wagę pracy z ministrantami, troskę o formację ich sumienia, utożsamianie ich z diecezją. Najsilniej przemawia radosne świadectwo życia konkretnego kapłana, które niejednokrotnie skłania do zastanowienia i może doprowadzić do podjęcia ostatecznej decyzji przez młodego człowieka. W dyskusji Ksiądz Biskup podkreślił szczególne znaczenie formacji ministrantów i rekolekcji dla maturzystów w trosce o powołania kapłańskie. Owocem tego spotkania Rady Kapłańskiej było zatwierdzenie propozycji zgłoszonej przez ks. Niemirę, by miesiąc maj stał się w diecezji czasem szczególnej modlitwy o powołania⁶².

Podczas ostatniego w tej kadencji zebrania Rada wysłuchała komunikatu na temat uczestnictwa reprezentantów diecezji wrocławskiej w Światowych Dniach Młodzieży w Sydney oraz postulatów związanych z duszpasterstwem młodzieży. Zaproponowano, by w pracy duszpasterskiej z młodzieżą w większym stopniu wykorzystywać nauczanie Benedykta XVI, zwłaszcza w katechezie szkolnej i sakramentalnej⁶³.

2.5.2. Rada Kapłańska kadencji 2008–2013

Także druga kadencja Rady Kapłańskiej nacechowana było różnorodnością tematów duszpasterskich podejmowanych w czasie obrad. Na spotkaniu w dniu 21 kwietnia 2009 r. przedstawiona została aktualna sytuacja związana z kolportażem „Przewodnika Katolickiego” z dodatkiem „Ład Boży”. Ze smutkiem stwierdzono, że w wyniku systematycznego

---

⁶² *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 91(2008), nr 5, s. 466–468; zob. A. Niemira, *Powołanie kapłańskie w duszpasterstwie Kościoła*, MDWł, 90(2007), nr 11, s. 999–1007.

⁶³ *Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 91(2008), nr 10, s. 900–901; zob. T. Bartkowiak, *Duszpasterskie znaczenie Światowych Dni Młodzieży*, MDWł, 91(2008), nr 10, s. 904–910.

spadku czytelnictwa, nakład na tamten czas wynosił 3530 egzemplarzy odbieranych w parafiach⁶⁴.

W dniu 21 kwietnia 2010 r. ponownie zajęto się kwestią czasopisma teologicznego „Ateneum Kapłańskie”. Troskę budziła niska prenumerata periodyku wśród kapłanów diecezji wrocławskiej. Bp Wiesław Mering przekonywał księży do tego, iż warto podjąć odpowiedzialność za to czasopismo, które jest wizytówką diecezji. Poddana pod głosowanie propozycja, aby każdy kapłan diecezji wrocławskiej czynnie w niej pracujący zaprenumerował „Ateneum Kapłańskie”, została przyjęta pozytywnie przez Radę. Ksiądz Biskup polecił ponadto, aby prenumeratą objęci zostali także diakoni wrocławskiego seminarium⁶⁵.

Dwa spotkania poświęcone zostały obchodom Roku Kapłańskiego w diecezji wrocławskiej. W dniu 11 września 2009 r. omówiono planowane na ten rok wydarzenia, które zostały osadzone w programie stałej formacji kapłanów naszej diecezji, jak i w kalendarzu obchodów tego szczególnego wydarzenia w Kościele powszechnym. Spośród nich przypomnieć należy pielgrzymkę kapłanów metropolii gnieźnieńskiej do katedry wrocławskiej w dniu 7 listopada 2009 r., w 70. rocznicę uwięzienia bł. bp. Michała Kozala i wrocławskich kapłanów pod przewodnictwem ks. abp. Henryka Muszyńskiego⁶⁶.

Owoce Roku Kapłańskiego omówione zostały natomiast podczas posiedzenia w dniu 21 kwietnia 2010 r. Przeżywany Rok Kapłański przyczynił się do lepszego poznania patrona tego roku św. Jana Marii Vianneya, który pomimo upływu 150 lat jest wciąż bardzo aktualny i wskazuje na żywy obraz kapłańskiego posługiwania⁶⁷.

W Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa 2009 roku bp Wiesław Mering skierował do prezbiterów Kościoła wrocławskiego list z okazji Roku Kapłańskiego. Znalazło się w nim wezwanie kapłanów do wierności Chrystusowi, wyrażającej się w udziale w comiesięcznej godzinie kapłańskiej w dekanatach, w skupieniach rejonowych, spotkaniach formacyjnych i rekolekcjach kapłańskich. W liście tym kapłani zostali zaproszeni do pogłębienia życia modlitwy i adoracji Najświętszego Sakramentu oraz pogłębienia komunii z Bogiem i troski o nowe i święte

---

⁶⁴ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł 92(2009), nr 5, s. 517.

⁶⁵ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 93(2010), nr 5, s. 482–483.

⁶⁶ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 92(2009), nr 10, s. 1040.

⁶⁷ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 93(2010), nr 5, s. 484–486.

powołania kapłańskie poprzez ożywienie w parafiach kultu pierwszych czwartków miesiąca⁶⁸.

Niezwykle istotną kwestią podjętą podczas zebrania Rady w dniu 5 września 2012 r. stała się sprawa przygotowania wiernych do zawarcia sakramentu małżeństwa. Ks. oficjał Janusz Gręźlikowski podjął temat przygotowania i dopuszczenia do zawarcia małżeństwa w świetle przemówienia Benedykta XVI do Trybunału Roty Rzymskiej (22 I 2011), a dyrektor Wydziału Katechetycznego Kurii Diecezjalnej Włocławskiej ks. Marcin Idzikowski wygłosił referat zatytułowany „Katecheza przedślubna w praktyce katechetycznej diecezji”.

W swoim wystąpieniu bp Wiesław Mering sformułował dwa wnioski: dojrzeła sprawa katechezy w ostatniej klasie szkoły średniej – powinna w większym stopniu obejmować katechezę przedmażeńską; po drugie – sprawa dobrego przygotowania ludzi świeckich do prowadzenia poradnictwa rodzinnego, tak by w każdej parafii na 3 tysiące osób przypadała przynajmniej jedna instruktorka życia rodzinnego⁶⁹.

Szczególnie bulwersująca opinię publiczną sprawa promocji satanizmu w telewizji publicznej związana z osobą „Nergala” i odważna nań reakcja ze strony bp. Wiesława Meringa wypełniła program obrad Rady w dniu 12 września 2011 r. Ksiądz Biskup opowiedział o narastającej fali poparcia dla jego działań i przypomniał członkom Rady, że mówienie o tej sprawie jest obowiązkiem każdego kapłana. Apelował o tworzenie w parafiach list, na których pod protestem skierowanym do Prezesa TVP mogliby składać podpisy ludzie niemogący uczynić tego przez Internet. Rada Kapłańska jednogłośnie wyraziła solidarność i poparcie dla działań Księdza Biskupa oraz wystosowała list do prezesa TVP Juliusza Brauna⁷⁰.

Na spotkaniach Rady Kapłańskiej nie mogło zabraknąć tematu związanego z obchodami Jubileuszu 600-lecia Konsekracji Katedry Włocławskiej. I tak, 11 września 2009 r. ks. Stanisław Waszczyński, ówczesny kustosz katedry, przedstawił informację na temat stanu przygotowań do jubileuszu, związanych także z pracą prowadzonej przez siebie komisji ds. przygotowania jubileuszu, obejmujących remont katedry, przebudowę jej prezbiterium, odnowienie płyt epitafijnych, okolicznościowe publika-

---

⁶⁸ *List Biskupa Włocławskiego na Rok Kapłański*, MDWł, 92(2009), nr 7–8, s. 768–770.

⁶⁹ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 95(2012), nr 10, s. 945–950.

⁷⁰ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 94(2011), nr 10, s. 1068–1071.

cje itp. Wskazano na konieczność finansowego wsparcia ze strony diecezji dla realizacji tak znacznego przedsięwzięcia.

Ksiądz Biskup poinformował o podjętych staraniach, aby w czerwcu 2011 r. w naszej diecezji odbyło się zebranie plenarne KEP oraz centralne nabożeństwo w katedrze z racji rocznicy jej konsekracji⁷¹.

Natomiast w dniu 12 września 2011 r. ks. Artur Niemira, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Jubileuszu 600-lecia Konsekracji Katedry Włocławskiej, zaprosił na uroczystość zamknięcia roku jubileuszowego w dniu 9 października 2011 r.

Mówiąc o roku jubileuszowym ks. bp Wiesław Mering uznał jego przebieg za piękny, godny i niezwykle wymowny dzięki nagłośnieniu uroczystości w mediach, ale przede wszystkim dzięki znakom bliskości ze strony papieża Benedykta XVI⁷².

Podczas obrad w dniu 5 września 2013 r. bp Wiesław Mering podjął temat zagrożeń płynących z ideologii *gender*. Przedstawił członkom Rady zakres działań związanych z reakcją na wiadomość o wprowadzeniu do programu studiów na KUL wykładów na ten temat. Ksiądz Biskup jednoznacznie stwierdził, że na katolickiej uczelni nie powinno być wykładów z *gender*, co najwyżej uzasadnione byłoby krytyczne omówienie tego prądu ideologicznego. Tu pojawił się jednak inny problem, a mianowicie środowiska, w oparciu o które ta problematyka miałyby być rozważana.

Gender, jak zaznaczył bp Wiesław Mering, to nie jest filozofia (bo filozofia to wspólna próba dochodzenia do prawdy) a ideologia (czyli próba narzucania swojego stanowiska innym). Z poruszonym zagadnieniem związane są niebezpieczne tendencje obserwowane obecnie w Polsce i Europie – indoktrynacja dzieci w szkole i próba odebrania dzieci rodzicom. *Gender* jest totalitarną ideologią, która chce narzucić punkt widzenia, rozpoczynając od dzieci, a prowadząc dalej przez szkołę i rodzinę. Ta ideologia ma wielu „patronów”, którzy próbują wprowadzić ją do szkół. Środowiska związane z *gender* mają również wpływ na to, co promuje się w mediach. Ponieważ rozszerzanie się tej ideologii napotyka na opór ze strony Kościoła, stąd próbuje się za wszelką cenę podzielić Kościół w Polsce⁷³.

Kolejny ważny temat dotyczył odpowiedzi Kościoła na problem bezrobocia i skutków kryzysu ekonomicznego dotyczącego wiernych diece-

---

⁷¹ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 92(2009), nr 10, s. 1041–1042.

⁷² *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 94(2011), nr 10, s. 1072.

⁷³ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 96(2013), nr 10, s. 1093–1094.

zji. Ks. dyr. Marek Sobociński na posiedzeniu Rady w dniu 21 kwietnia 2009 r. poinformował o dziełach prowadzonych przez wrocławską Caritas, zwłaszcza w ramach ogólnopolskiego projektu przekazywania żywności dla najbardziej potrzebujących. Wśród prowadzonych dzieł wymienił głównie schronisko dla bezdomnych, jadłodajnię, dom samotnej matki i dom dziecka⁷⁴.

2.5.3. Rada Kapłańska kadencji 2013–2018

Przygotowaniom do Świątowych Dni Młodzięży Kraków 2016 poświęcono uwagę podczas wszystkich spotkań Rady trzeciej kadencji odbytych przed tym wydarzeniem, a po zakończeniu ŚDM 2016 odbyło się specjalne zebranie (połączone z obradami księży dziekanów) podsumowujące to wydarzenie także na poziomie diecezji.

Diecezjalny koordynator ŚDM 2016, ks. Artur Niemira, omawiając wnioski płynące ze spotkania koordynatorów ŚDM w Warszawie (10 IX 2014) podkreślił, że przygotowując się do wielkiego święta młodości i wiary trzeba już dziś zapytać o to, co będzie po zakończeniu ŚDM. Jak zaznaczył, ŚDM nie jest celem samym w sobie, ale okazją do przyprowadzenia młodzieży do Chrystusa, do Kościoła i zagospodarowania energii i entuzjazmu młodych w służbie drugiemu człowiekowi⁷⁵.

W tym duchu podjęto refleksję po zakończonych XXXI ŚDM na spotkaniu w dniu 30 września 2016 r. Bp Wiesław Mering do sukcesów zaliczył współpracę z samorządami i stroną rządową, zapał ludzi świeckich zaskakujący niekiedy samych księży. Zwrócił uwagę na wielkie religijne ożywienie parafii, które gościły grupy zagraniczne i same włączyły się w pomoc własnej młodzieży w przeżycie ŚDM. Stwierdził, że w młodych wyzwoliła się energia, do której przyczyniło się świadectwo i nauczanie papieża Franciszka. Wielu młodych ludzi podjęło trud: w deszczu, błocie, upale i kurzu przeżywali ŚDM.

Ksiądz Biskup przytoczył zgodną wśród wielu publicystów katolickich opinię o stosunkowo małym liczbowo uczestnictwie polskiej młodzieży na tle młodzieży zagranicznej w wydarzeniach ŚDM Kraków 2016. Smutkiem może napawać małe zaangażowanie młodzieży w parafiach, choć trzeba dodać, że przez trzy lata w tym zakresie nastąpił ogromny postęp. Pasterz Diecezji postawił jednak pytanie: dlaczego nie dotarliśmy do większej

---

⁷⁴ *Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWł, 92(2009), nr 5, s. 519–520.

⁷⁵ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 97(2014), nr 10, s. 1077–1078.

liczby młodzieży, gdzie był błąd? Jedną z odpowiedzi było stwierdzenie o konieczności większego zaangażowania się księży w duszpasterstwo młodzieży; powiedział, że jako księża mamy o czym medytować wsłuchując się w głos Franciszka. Myśląc o przyszłości, Ksiądz Biskup wskazał na konieczność pogłębiania formacji chrześcijańskiej przez pracę w małych grupach, cykl spotkań o Kościele Jezusa Chrystusa, o Ewangelii, próbę zatrzymania ludzi po Mszy św. przy świątyni. Bliskość księdza z wiernymi jest kluczem do duszpasterskiej przemiany⁷⁶.

Diecezjalny koordynator ŚDM zauważył, że przez lata wytworzyła się w Diecezjalnym Centrum ŚDM grupa księży chcących pracować z młodzieżą, jak również młodzieży zaangażowanej w życie Kościoła diecezjalnego. Za najważniejszą sprawę w pracy z młodzieżą uznał projekt formacji duchowej: warto zauważyć, że wszelkie działania i akcje wymagają podbudowy o charakterze formacyjnym; w młodych jest potrzeba przeżycia głębszego doświadczenia Boga i wspólnoty, szybko wyczuwają, gdy próbuje się ich nabrać wyłącznie na coś płytkiego.

Koordynator stwierdził, że w diecezji, obok już istniejących, powstały grupy formacyjne, zaczęły się spotkania w grupach na poziomie parafialnym, miejskim, dekanalnym czy diecezjalnym: Dotknij Jezusa, Eucharystie Młodych, Forum Młodych itp. Wprowadziło to znaczące ożywienie duszpasterskie w parafiach i dekanatach czy miastach. Warto kontynuować tak rozpoczętą formację, spotkania modlitewne czy katechezę młodych, zwłaszcza że owoce tej pracy już są dostrzegalne, a młodzi pytają, o to, co dalej będzie po ŚDM, czują naturalną potrzebę kontynuacji, a my powinniśmy ten entuzjazm przekuć na formację. Zaproponował, by jako owoc ŚDM i kontynuację doświadczenia obecności młodych w Kościele stworzyć jakąś strukturę, która stanie się platformą wymiany opinii czy wniesienia propozycji dotyczących duszpasterstwa młodzieży. Zachęcił także do wykorzystania i ożywienia wolontariatu: wielu młodych ludzi doświadczyło, co to znaczy bezinteresownie pomagać, odnalazło się w tej roli i jest chętnych do dalszego włączenia się w różnorakie dzieła, z wrażliwością miłosierdzia, jaką może mieć serce młodego człowieka. Przy okazji przedstawił diecezjalne statystyki dotyczące uczestnictwa w ŚDM⁷⁷.

W dalszej kolejności o duszpasterstwie młodzieży w diecezji włocławskiej mówił ks. Przemysław Pilarski, diecezjalny duszpasterz młodzieży.

---

⁷⁶ Protokół z Rady Kapłańskiej, MDWł, 99(2016), nr 10, s. 996–997.

⁷⁷ Tamże, s. 997–999.

Jego zdaniem Dni w Diecezji pokazały, że młodzież pragnie wspólnoty i zaangażowania się. Poczucie wspólnoty z kolei pobudza ich do odpowiedzialności za powierzone im zadania. Młodzi ludzie czują się potrzebni i wysłuchani, mają nowe pomysły, które mogą być wykorzystywane w duszpasterstwie młodzieży. Warto zauważyć ogromny potencjał, jaki tkwi w młodzieży, która na podstawie wielu spotkań i szkoleń została przygotowana do pełnienia posługi wolontariatu oraz stanowiła liturgiczną i muzyczną posługę ołtarza. W rozmowie z wieloma młodymi ludźmi często wybrzmiewała potrzeba wysłuchania ich przez duchownych, potrzeba wejścia w ich świat, w ich codzienne życie, problemy. Właśnie dlatego jawi się potrzeba ich szukania. Trzeba być jednak realistą i zauważyć, że nie wszyscy młodzi dali się przekonać do zaangażowania w ŚDM. Wielu dało się złamać medialnej propagandzie o zamachach czy zbyt dużych cenach pakietów. Ks. Pilarski stwierdził także, że ŚDM włączyło w przygotowanie duszpasterstwa młodzieży dużą rzeszę młodych kapłanów, którzy chcieli pracować z młodzieżą⁷⁸.

Głównym tematem obrad Rady Kapłańskiej w dniu 24 kwietnia 2017 r. była relacja zakonów wobec hierarchicznych struktur Kościoła; instytuty życia konsekrowanego w Kościele lokalnym – troska i nadzór biskupa diecezjalnego. W nawiązaniu do głównego tematu spotkania, bp Wiesław Mering zaznaczył, że wszystkie parafie prowadzone przez księży zakonnych są diecezjalne: to biskup mianuje proboszcza na prośbę prowincjała, stąd parafia prowadzona przez zakonników nie może nie włączać się w duszpasterstwo diecezjalne⁷⁹.

Głos zabrał o. Mariusz Dębiński OFM, który odniósł się do tematu z perspektywy osoby zakonnej, pełniącej funkcję proboszcza parafii diecezjalnej. Dla wyjaśnienia zaznaczył, że każda parafia powierzona zakonowi jest parafią diecezjalną, chociaż może być, a nawet powinna być prowadzona w duchu charyzmatu konkretnego zakonu. Podkreślił, że „biskup może liczyć na osoby konsekrowane”⁸⁰. Przypomniał brzmienie niektórych przepisów prawa kanonicznego, takich chociażby, jak: instytuty życia konsekrowanego oraz stowarzyszenia życia apostołskiego winny być w diecezji cenione i popierane (kan. 574 § 1 KPK); zakonnicy powinni się czuć uczestnikami rodziny diecezjalnej (DB, n. 34). Postulował, aby

---

⁷⁸ Tamże, s. 1000–1001.

⁷⁹ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDW1, 100(2017, nr 6, s. 649.

⁸⁰ Jan Paweł II, *Adhortacja apostołska Pastores gregis*, Watykan 2003, n. 75.

przedstawiciel osób konsekrowanych był członkiem Rady Duszpasterskiej, Rady Kapłańskiej czy innych Komisji Diecezjalnych (na ok. 530 kapłanów diecezjalnych jest 110 kapłanów zakonnych, ale i ok. 30 braci zakonnych). Przypomniawszy, że był kiedyś praktykowany w diecezji zwyczaj, iż w spotkaniach księży dziekanów z biskupem brał udział przedstawiciel zakonów.

Parafie oraz kościoły rektoralne powierzone instytutom życia konsekrowanego lub stowarzyszeniom życia apostołskiemu, zobowiązane są do świadczeń finansowych na rzecz diecezji zgodnie z umową zawartą między diecezją a zakonem. Parafie lub inne osoby prawne zatrudniające siostry zakonne, powinny zawrzeć ze zgromadzeniem umowę, która podlega zatwierdzeniu przez kurię diecezjalną. Zawierana umowa o pracę powinna być zgodna z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym z przepisami Kodeksu pracy⁸¹.

Głównym tematem obrad w dniu 6 września 2017 r. było przygotowanie do sakramentu bierzmowania w świetle najnowszego dokumentu KEP oraz przyjrzenie się praktyce duszpasterskiej diecezji wrocławskiej w tym zakresie. Głos zabrał ks. Marcin Idzikowski, dyrektor Wydziału Katechetycznego, który omówił dokument KEP i przedstawił uwagi dotyczące przygotowania do sakramentu bierzmowania z punktu widzenia Wydziału Katechetycznego. Zgodnie ze wskazaniem KEP przygotowanie do sakramentu bierzmowania powinno składać się z trzech etapów: przygotowania dalszego, bliższego i bezpośredniego, a młodzież powinna przyjmować sakrament bierzmowania nie wcześniej niż na koniec klasy VIII szkoły podstawowej. Prosił, aby nie dołączać do sakramentu bierzmowania młodzieży klas młodszych, nawet jeśli składają ku temu względy duszpasterskie. Jednocześnie zwrócił uwagę na przygotowanie dorosłych do sakramentu bierzmowania oraz na formację rodziców kandydatów i świadków bierzmowania, co mocno podkreśla dokument KEP.

Omawiany dokument Konferencji Episkopatu Polski stwierdza, iż „uprzywilejowanym miejscem bliższego i bezpośredniego przygotowania do sakramentu bierzmowania jest parafia zamieszkania, a nie parafia, na terenie której znajduje się szkoła. Na tym etapie rozwoju religijnego chodzi bowiem o włączenie kandydata w życie jego parafii”. Kwestia ta – jak podkreślił przedstawiciel proboszczów – podobnie jak przy udzielaniu innych sakramentów czy posług wywołuje wiele emocji. Na terenie diecezji jest bardzo wiele parafii, które nie mają żadnej szkoły,

---

⁸¹ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 100(2017), nr 6, s. 652–655.

ważne jest zatem, aby katecheci uczący młodzież z terenu innych parafii potrafili ukierunkowywać młodzież na odnajdywanie swojego miejsca we własnej wspólnotie parafialnej. Z drugiej zaś strony, parafia powinna zatroszczyć się o pozyskanie młodzieży dla katechezy odbywającej się w jej przestrzeni oraz ukazywać kandydatom konkretne możliwości współdziałania i zaangażowania.

Poruszono także sprawę indeksów do bierzmowania. Praktyce tej towarzyszą mieszane uczucia. Wydaje się bowiem, że zamiast wychowywać do dojrzałości, uczymy infantyilizacji postaw religijnych, gdzie niejednokrotnie podpis staje się czymś ważniejszym od samej obecności na Mszy Świętej, różańcu czy roratach. Pozytywnym natomiast elementem indeksu jest możliwość krótkiej bezpośredniej rozmowy, pochwalenia czy też skierowania zachęty do większego zaangażowania się w proces przygotowania do bierzmowania.

Zwrócono uwagę na jeszcze jedną kwestię. Dużo trudu i wysiłku wkładamy w jak najbardziej optymalne przygotowanie młodych ludzi do bierzmowania, ale wydaje się, że umyka proporcjonalna troska o to, co dzieje się po przyjęciu sakramentu. Samo przyjęcie sakramentu niczego jednak nie zamyka, a właściwie powinno dopiero rozpoczynać stały wzrost w wierze. Wysiłek duszpasterza powinien iść w tym kierunku, aby rodziny chrześcijańskie i nasze wspólnoty parafialne stawały się środowiskami wzrostu w wierze⁸².

Inny ważny temat podjęty został na ostatnim zebraniu Rady w dniu 12 kwietnia 2018 r. i brzmiał: „Przed Synodem Biskupów na temat: Młodzież, wiara i rozeznawanie powołania”. Problematykę duszpasterstwa powołaniowego przedstawił rektor wrocławskiego seminarium ks. Jacek Szymański. Mówiąc o istotnych momentach duszpasterstwa powołań wskazał na modlitwę i sprawowanie liturgii. Bardzo często młodzi ludzie przychodzący do seminarium, w rozmowie wstępnej, podkreślają niezastąpioną rolę sprawowanej liturgii, która pomogła im w podjęciu decyzji o wstąpieniu do seminarium. Duża część z kandydatów ma za sobą formację ministrancką, część z nich jest po kursach lektorskich czy ceremoniarzskich. Na konferencjach rektorów niejednokrotnie podkreślano dwa elementy parafialnego duszpasterstwa powołań: adoracja Najświętszego

---

⁸² *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 100(2017), nr 10, s. 1036–1038; zob. M. Idzikowski, *Omówienie dokumentu KEP i uwagi dotyczące przygotowania do sakramentu bierzmowania*, MDWł, 100(2017), nr 10, s. 1039–1046; T. Michałski, *Sakrament bierzmowania. Spostrzeżenia uwagi i postulaty duszpasterza*, MDWł, 100(2017), nr 10, s. 1046–1051.

Sakramentu oraz kult Najświętszej Maryi Panny. Nieodzownym elementem duszpasterstwa powołaniowego jest obowiązek głoszenia i dawania świadectwa o chrześcijańskim sensie powołania. Tutaj niezastąpiona jest rola rodziny, jako pierwszego miejsca, w którym człowiek odkrywa swoje powołanie, w którym jest ono pielęgnowane (problemem bardzo poważny to ten, że dzisiaj do seminarium zgłasza się ok. 40% kandydatów, którzy nie mają doświadczenia kochającej, normalnej rodziny). Dalej, bardzo istotna postawa duszpasterzy, księży pracujących w parafiach. Kapłańskie życie, przejrzystość, prawość, serdeczność, modlitwa kapłańska to są rzeczy bardzo cenne w odkrywaniu i kształtowaniu powołania kapłańskiego czy zakonnego.

Ukazując duszpasterstwo powołań w diecezji włocławskiej ks. rektor wskazał na działania podejmowane w tym zakresie, takie jak: w każdy czwartek wspólnota seminaryjna uczestniczy w katedrze we Mszy świętej w intencji powołań kapłańskich, do życia konsekrowanego i misyjnych; w pierwsze czwartki w parafiach ma miejsce modlitwa o powołania kapłańskie; w kościele św. Witalisa odbywają się nabożeństwa i adoracje powołaniowe; w trzecią niedzielę miesiąca w kościele seminaryjnym jest odprawiana Msza św. dla członków Towarzystwa Przyjaciół Seminarium; z okazji Niedzieli Dobrego Pasterza klerycy wyjeżdżają, na zaproszenie księży proboszczów, do parafii; organizowane są w seminarium duchownym rekolekcje powołaniowe dla maturzystów; seminarium posiada internetową skrzynkę intencji modlitewnych; co roku odbywa się pielgrzymka alumnów pierwszego roku do Świnic Warckich i Uniejowa w okresie propedeutycznym; w parafiach praktykowana jest modlitwa w intencji powołań podczas nabożeństw majowych oraz czerwcowych. Inne działania to posługa powołaniowego kleryckiego zespołu muzycznego „Kerygma” i prowadzenie kleryckiego czasopisma powołaniowo-ewangelizacyjnego zatytułowanego „Przedświt”. Bardzo ważny i konieczny obszar pracy powołaniowej to ministranci. Około 80% zgłaszających się do seminarium kandydatów jest po formacji ministranckiej. Przejawem tej pracy jest obecność dużej liczby ministrantów na Mszy Krzyżma w Wielki Czwartek.

Ks. Szymański wymienił następnie perspektywy (propozycje) na przyszłość, bóle i niepokoje. Po pierwsze, jak podkreślił, nie wolno nam ulegać zniechęceniu, że nie ma powołań. Po drugie, pierwszeństwo środków nadprzyrodzonych nad naturalnymi. To znaczy intensywna modlitwa w intencji powołań, zachęcanie do takiej modlitwy zwłaszcza ludzi chorych i cierpiących, rodziców księży, aby ci wstawiali się nie tylko

za własnymi synami, ale też za tymi, co pójdą w ich ślady. Pielęgnowanie nabożeństw powołaniowych zwłaszcza w pierwsze czwartki miesiąca. Następnie mówienie o seminarium z miłością. Ważne jest również świadectwo własnego kapłańskiego życia, jego wymiar modlitewny. Wydaje się konieczne zachowanie pewnego zdrowego dystansu w relacji do kandydatów. Czasami mamy do czynienia z kumplostwem kandydata zwłaszcza z księżmi wikariuszami.

Ks. rektor zauważył, że idzie zupełnie nowe pokolenie. Wspomniana nowość pokoleniowa odnosi się do funkcjonowania młodego człowieka (kandydata do seminarium) w świecie wirtualnym. Trzeba będzie się zmierzyć także z innym faktem. Do seminarium zgłaszają się maturzyści, którzy już nie znają Jana Pawła II. Jest to dla nich postać historyczna.

Na koniec, ks. rektor podkreślił: nie lęk, ale nadzieja i szansa. Papież Franciszek zachęca, aby z radością, płynącą z wiary, przepowiadać Chrystusa w świecie, w którym żyjemy. Nadzieją napawa fakt, że dużo młodych ludzi wstępujących do seminarium, jest już po pewnym okresie formacji. Za tym stoi gorliwa i systematyczna praca kapłanów w terenie. Jest wielu księży, którzy podejmują różne inicjatywy powołaniowe, za które jako wychowawca serdecznie księżom podziękował. Przychodzący do seminarium współcześni kandydaci to ludzie śmiali, umiejący – nie zawsze właściwie – dotrzeć do informacji i mimo wszystko spragnieni Pana Boga. Ks. rektor zakończył swoje wystąpienie stwierdzeniem, że w tym pragnieniu możemy i powinniśmy im pomóc⁸³.

3. Inicjatywy członków Rady i rozporządzenia Biskupa Włocławskiego jako owoc prac Rady

Bogactwo tematów podjętych podczas wszystkich obrad Rady Kapłańskiej wszystkich kadencji przyniosło konkretne owoce w postaci zarządzeń Biskupa Włocławskiego. Na niektóre z nich wskazano przy okazji omawiania tematyki posiedzeń Rady. Należą do nich wymienione korekty granic parafii. Istotne znaczenie miało także utworzenie nowych ośrodków duszpasterskich w Żychlinie, Zduńskiej Woli czy Brzozówce.

Bp Wiesław Mering, po konsultacjach z Radą Kapłańską, wydał następujące akty prawne: Zarządzenie w sprawie ofiar za msze binowane i trynowane (18 IX 2004)⁸⁴, Apel w sprawie „Ateneum Kapłań-

---

⁸³ *Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWł, 101(2018), nr 5, s. 546–550.

⁸⁴ KDWł, 87(2004), nr 9, s. 474–475.

skiego” (27 IX 2004)⁸⁵, słowo do wiernych „O problemie czytelnictwa” (30 XI 2004)⁸⁶, dekret ustanawiający Fundusz Solidarnościowy Kapłanów Diecezji Włocławskiej (10 X 2005) – wchodzący w życie z dniem 1 stycznia 2006 r.⁸⁷, Pismo w sprawie obniżenia wieku emerytalnego księży proboszczów (19 I 2006)⁸⁸, Zarządzenie w sprawie modlitwy o powołania do diecezjalnego seminarium (13 IV 2008)⁸⁹, w perspektywie jubileuszu katedry Zarządzenie w sprawie zbiórki z ofiar kolędowych na cele diecezjalne (15 XII 2009)⁹⁰, Dekret o prenumeracie „Ateneum Kapłańskiego” (1 V 2010)⁹¹ oraz zatwierdził podczas posiedzenia Rady Kapłańskiej *Instrukcję w sprawie pogrzebu i Regulamin cmentarzy rzymskokatolickich w diecezji włocławskiej* (12 IX 2011)⁹².

* * *

Chociaż Rada Kapłańska posiada jedynie głos doradczy⁹³, to trudno sobie wyobrazić diecezję bez tego gremium. Biskup diecezjalny ma możliwość wysłuchania głosu swoich prezbiterów, a kapłani mogą w ten sposób wspierać biskupa w kierowaniu diecezją. Rada Kapłańska diecezji włocławskiej trzech kadencji w latach 2003–2021 może poszczycić się wieloma owocami swej pracy, które w niniejszym omówieniu zostały zaprezentowane. Bogactwo tematów, omawianych problemów i wypracowanych postulatów, przedstawionych do akceptacji Biskupowi Włocławskiemu świadczy o dynamizmie tego gremium, wyczuleniu na ważne dla diecezji kwestie i poczuciu odpowiedzialności za Kościół partykularny. Z drugiej strony, w tematyce obrad odbija się, jak w zwierciadle, oblicze diecezji – jej charakterystyka, kondycja duszpasterska i tożsamość. Rada Kapłańska wykonywała swoje obowiązki zgodnie z przepisami Kodeksu prawa kanonicznego i swymi Statutami, co z pewnością przyczyniło się do wypełniania przez Biskupa Diecezjalnego misji pasterskiej dla dobra Ludu Bożego.

---

⁸⁵ Tamże, s. 476–477.

⁸⁶ KDWł, 87(2004), nr 12, s. 662–664.

⁸⁷ KDWł, 88(2005), nr 11–12, s. 650–651.

⁸⁸ MDWł 89(2006), nr 2, s. 191–192.

⁸⁹ MDWł, 91(2008), nr 5, s. 459–460.

⁹⁰ MDWł, 93(2010), nr 1, s. 81–82.

⁹¹ MDWł, 93(2010), nr 5, s. 479–480.

⁹² *Instrukcja w sprawie pogrzebu*, MDWł, 94(2010), nr 10, s. 1021–1037; *Regulamin cmentarzy rzymskokatolickich w diecezji włocławskiej*, MDWł, 94(2010), nr 10, s. 1057–1068.

⁹³ Zob. KPK, kan. 500 §2.

Z przedstawionej charakterystyki wynika, że także i w przyszłości przed Radą Kapłańską będą stały kolejne wyzwania. Doświadczenia zdobyte przez Radę Kapłańską kadencji 2003–2021 i wypracowany przez nią styl działania z pewnością posłużą twórczej kontynuacji na kolejnym etapie życia diecezji włocławskiej, obchodzącej już 900-lecie swojego istnienia.

PRIESTLY COUNCIL OF THE DIOCESE OF WŁOCŁAWEK IN THE YEARS 2003–2021

Keywords: Church, diocese, the presbyteral council, jubilee of the diocese, diocese of Włocławek, administration of the diocese, pastoral care.

Abstract: The 900th anniversary of the Diocese of Włocławek is an opportunity to look at the activities of the collegial structure, which is the Council of Priests, working in the latest history of the Diocese of Włocławek, it means in the years 2003–2021. According to the Code of Canon Law from 1983, a presbyteral council “is a group of priests which, representing the presbyterium, is to be like a senate of the bishop” (CCL 495 §1). The task of this body is to assist the bishop in the governance of the diocese according to the norm of law, based on its own statutes approved by the diocesan bishop, attentive to the norms issued by the conference of bishops. The aim of these activities is to increase the pastoral good of the portion of the people of God entrusted to him, it means the diocese (CCL 495 §1, 496). In the discussed period, the Presbyteral Council of the Diocese of Włocławek was appointed three times for five-year terms: 2003–2008, 2008–2013, 2013–2018, with the functioning of the last of them extended until the end of the diocesan bishop’s ministry by Bishop Wiesław Mering. The Presbyteral Council of the Diocese of Włocławek for three terms in the years 2003–2021 can be proud of many fruits of its work, which have been presented in this article. This proves the dynamism of this body, sensitivity to issues important for the diocese and a sense of responsibility for the particular Church. On the other hand, the theme of the debate reflects the face of the diocese – its contemporary characteristics, pastoral condition and identity.

BIBLIOGRAFIA

AKDWI,teczka: Rada Kapłańska, Komunikat z posiedzenia Rady Kapłańskiej w dniu 4 lutego 2004 r.

AKDWI,teczka: Rada Kapłańska, Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego dnia 5 maja 2006 r.

Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej, Żydowo, 17 IX 2004, KDWI, 87(2004), nr 9, s. 478–483.

- Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, KDWi, 88(2005), nr 5, s. 283–286.
- Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej odbytego 15 września 2005 r.*, KDWi, 88(2005) nr 9, s. 537–540.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 89(2006), nr 6, s. 623–626.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 89(2006), nr 10, s. 930–934.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 90(2007), nr 5, s. 443–447.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 90(2007), nr 10, s. 876–880.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 91(2008), nr 5, s. 463–469.
- Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 91(2008), nr 10, s. 899–904.
- Statut Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej*, 9 XI 2008, MDWi, 91(2008), nr 12, s. 1115–1119.
- Ordynacja wyborcza do Rady Kapłańskiej Diecezji Włocławskiej*, 9 XI 2008, MDWi, 91(2008), nr 12, s. 1119–1122.
- Dekret powołujący Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej*, MDWi, 92(2009), nr 1, s. 99.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 92(2009), nr 5, s. 515–520.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 92(2009), nr 10, s. 1037–1043.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 93(2010), nr 5, s. 482–483.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 94(2011), nr 4, s. 367–370.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 94(2011), nr 10, s. 1068–1072.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 95(2012), nr 10, s. 945–951.
- Sprawozdanie z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 96(2013), nr 10, s. 1091–1097.
- Dekret powołujący Radę Kapłańską Diecezji Włocławskiej*, MDWi, 97(2014), nr 1, s. 38–39.
- Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWi, 97(2014), nr 10, s. 1073–1079.
- Protokół z posiedzenia Rady Kapłańskiej*, MDWi, 99(2016), nr 10, s. 989–995.
- Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWi, 100(2017), nr 6, s. 648–656.
- Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWi, 100(2017), nr 10, s. 1035–1039.
- Protokół z Rady Kapłańskiej*, MDWi, 101(2018), nr 5, s. 545–551.
- Dekret powołujący Radę Kapłańską*, MDWi, 102(2019), nr 2, s. 155–156.
- Sobór Watykański II, Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, Poznań 2002, s. 478–508.
- Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Pastores gregis*, Watykan 2003.
- Kodeks prawa kanonicznego*, Poznań 1983.
- Gręźlikowski J., *Ofiary mszalne (binacje, trynacje i msze zbiorowe. Przedłożenie podczas posiedzenia Rady Kapłańskiej*, 17 IX 2004 r., KDWi, 87(2004) nr 9, s. 483–485.
- Rogała K., *Rada kapłańska jako przejaw kolegiałności w Kościele partykularnym na przykładzie diecezji włocławskiej*, TiCz, 44(2018), nr 4, s. 97–120.